

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Nucleus Juris Canonici

Thenhaven, Bernhard

Coloniæ Agrippinæ, 1739

XXX. De Decimis, Primitiis, & Oblationibus. D. 35. S. 2. C. 2. EC. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63382](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63382)

DE DECIMIS, PRIMITIIS ET OBLATIONIBUS. 459
ferre baptizandos; in Parochiali sumere
Communionem Paschalem; coram pro-
prio Parocho matrimonia contrahere &c.
de quibus in *Nucl. Theol.* sparsim.

TITULUS XXX.

De Decimis, Primitiis, & Obla- tionibus.

DECIMÆ sunt pars decima fructuum ex
prædiis, animalibus, molendinis,
piscariis, fœno, lana, aliisque licitè acqui-
sitis provenientium juxta consuetudinem
locorum ministris Ecclesiæ in signum uni-
versalis Domini Divini, juxta *C. 16. h. t.*
persolvenda ex duplici obligatione, nem-
pe Religionis & Justitiæ, idque ex jure
tantum Ecclesiastico, ut habet commu-
nior Recentiorum. *Nec obstat, quòd c. 14.*
h. t. dicatur: „Decimæ non ab homine,
„sed ab ipso Domino sunt institutæ. Et
c. 32. „Decimæ debentur ex Lege Divina.
Nam licet Decimæ materialiter & quoad
substantiam sumptæ pro necessaria susten-
tatione Ministrorum Ecclesiæ debeantur
ex jure naturali & Divino; sumptæ tamen
formaliter seu secundum determinatam
quotam, nempe Decimam, quamvis ha-
beant originem ex præcepto Divino, illud
tamen non erat Morale, sed Judiciale vel
Cœ-

Cæremoniale, adeoque in Novo Testamento abolitum; quod patet inde, quia ante Concilium Lateran. jus decimandi validè fuit translatum in laicos à Superiore Ecclesiastico; & post Concilium per privilegium Apostolicum in eos transferri potest; imò jus passivum seu obligatio solvendi Decimas præscribi potest, quæ fieri non possent, si Decimæ essent de Jure Divino, contra quod nulla valet consuetudo, privilegium aut præscriptio.

2. PRIMITIÆ sunt primi fructus terra vel pecorum, de quibus dicitur *h. t. c. l.*
 „Decimam omnium frugum Leviticæ
 „Tribui populus ex Lege debebat; Pri-
 „mitiva verò, quæ de frugibus offere-
 „bant, non erant speciali nomine diffinita,
 „sed offerentium arbitrio derelicta. At
 hodie nullo jure obligantur laici ad dan-
 dum primitias Ministris Ecclesiæ.

3. OBLATIONES sunt res illæ, quæ à fidelibus in Altari sub Missa vel ad sacras imagines offeruntur; ad quas quidem nullo præcepto Parochiani obligantur, si tamen Parochus aliàs non haberet congruentem sustentationem, aut alicubi consuetudine inductum sit, ut v. g. diebus festis & Dominicis, aut certis festivitibus aliquid Parocho offeratur, Parochiani per Superiorem cogi possunt ad illam servan-
 dam,

dam, præstandasque solitas oblationes. Quæ sponte offeruntur, de jure communi spectant ad Parochum, intra cujus districtum in Capellis vel ad sacras imagines fiunt, (quia de jure communi super iis actionem suam habet fundatam) nisi alicubi sit alius usus, aut juxta arbitrium Ordinarii de contraria voluntate offerentium, quòd velint illas ad fabricam Ecclesiæ aut alios pios usus converti, conjecturaliter præsumatur; nam sicut legatum est persolvendum juxta mentem legantis, ita & Oblationes juxta mentem offerentis. Unde etiam Oblationes, quæ sub Primitiis fiunt à consanguineis vel amicis, vi consuetudinis & intentionis dantium ad Neo-Myrtam pertinere dignoscuntur. Præter ea, quæ de jure decimandi & Decimis sparsim in Jure Canonico tradita sunt, notanda sunt sequentia Capita h. t.

4. I. In *Decret. c. 2.*, „Novum genus exactionis est, ut Clerici à Clericis frugum Decimas vel animalium exigant; nusquam enim in Lege Domini Levitæ à Levitis Decimas accepisse vel extorsisse leguntur. Verùm hoc intelligitur, quòd clericus ex proventibus Ecclesiasticis aut Decimis pro sustentatione ipsi assignatis non teneatur solvere Decimas, ex quo ortum

vulgare dictum: *Clericus Clericum non decimat.* Ast si prædia Decimis obnoxia per hæreditatem, Fundationem beneficii, alióve modo ad Clericos pervenerint, ex iis Decimæ sunt persolvendæ; nisi per consuetudinem, præscriptionem vel privilegium ab hoc onere eximantur. Ratio, quia, cum onus Decimarum ipsis prædiis inhæreat, transit in quemcunque possessorem. *Nec obstat*, quod per mutationem personæ mutetur rei qualitas, adeoque exemptâ personâ res quoque videatur exempta. *Nam* id tantum procedit, quando qualitas inest rei propter personam, v. g. Jus Patronatûs laicale, si transeat in Ecclesiam; immunitas à gabellis respectu rerum ad Clericos spectantium &c. secus, si qualitas inhæreat rei ratione sui ipsius, ut onus Decimarum prædiis propter se ipsa, adeoque mutatione personæ non tollitur, ne per hoc Ecclesiæ suo jure fraudentur, ut expressè dicitur *c. 16. h. t.* Unde etiam *c. 34. h. t.* in Concilio Lateran. decernit INNOC. III. „ Ne occasione privilegiorum Regularium Ecclesiæ ulterius prægraventur, ut de alienis terris & amodo acquirendis, etsi eas propriis manibus aut sumptibus excoluerint, Decimas persolvant Ecclesiis, quibus ratione prædiorum antea solvebantur, nisi cum ipsis

„ Ec-

„Ecclesiis aliter duxerint componendum.
Idem statuitur

5. II. In *6. h. t. c. 2.* „Religiosi etiam
„exempti de possessionibus acquisitis
„hactenus & amodò acquirendis Deci-
„mas integrè solvant illis Ecclesiis, quibus
„eàdem possessiones priùs fuerunt Deci-
„males, nisi super hoc speciali jure (v.g.
„compositione, præscriptione vel privi-
„legio) sint muniti, & Episcopi ad requi-
„sitionem Rectorum Parochialium super
„Decimis, quas Religiosi habent, exhi-
„beant justitiæ complementum. Unde in
hoc speciali casu Exempti possunt con-
veniri coram Ordinario. Verùm ex his
per contrarium sensum infertur, quòd
Regulares privilegiati neque ex prædiis
acquisitis, è quibus antecederent nullæ
Decimæ Ecclesiis solvebantur; neque de
Novalibus, i. e. terris seu fundis suis de
novo ad culturam per Regulares redactis,
de quibus non extat memoria, quòd ali-
quando culti fuerint, aut ex iis Ecclesia
Decimas perceperit, teneantur Decimas
solvere; quamvis laici per se ad eas ex
novalibus obligentur.

6. III. In *Clement. h. t. c. 2.* „Si benefi-
„ciorum Decimæ alicui à Papa (v.g. Regi
ob necessitatem vel utilitatem publicam
Ecclesiæ) conceduntur ad tempus, secun-
„dum

„dum taxationem beneficiorum in illis
 „locis consuetam & ad monetam curren-
 „tem solvi & accipi debent. Ecclesiarum
 „verò calices, libros, aliâque utensilia Di-
 „vinis Officiis deputata Collectores &
 „Subcollectores in pignus non recipiant
 „aut distrahant.

7. IV. In *Extrav. comm. h. t. c. un.* sta-
 „tuit Pontifex: „Moniales aliâque Regu-
 „lares personæ, quarum redditus adeo
 „sunt tenues, ut de illis sustentari non
 „possint, sed pro habenda vitæ suæ susten-
 „tatione mendicare debeant, Decimam
 „non solvant. Verum tunc Ordinarius
 „Rectori Ecclesiæ de congrua sustentatione
 „providere debet, donec Moniales ad
 „meliorem fortunam pervenientes, ipsi
 „rursus Decimas solvere possint.

TITULUS XXXI.

*De Regularibus & Transeuntibus
ad Religionem.*

I. **N**otum est, ad Essentiam Religionis
 spectare tria vota substantialia: Pau-
 pertatis, Castitatis & Obedientiæ, quarum
 prima rebus, secunda carni, tertia menti
 dominatur & animo, ait JOAN. XXII. *Ex-
 trav. Quorundam de V. S.* Non verò re-
 quiritur, ut ista vota sint solemnia, sed

suffi-